JEDEN DEN V ŽIVOTĚ VOJÁKA _METODICKÝ LIST

MILAN HES

Metodický list doporučujeme využít během vyučovací hodiny (45 minut). Tato hodina může být koncipována jako úvod k problematice I. světové války, rovněž může být zařazena jako příklad dění na konkrétních bojištích nebo využita jako lekce opakovací, jež názorně poukáže na způsoby vyrovnávání s válečnými zážitky.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚT:
-dějepis

Interdisciplinární vztahy:
- mediální výchova
- český jazyk
- zeměpis

VHODNÉ PRO ŽÁKY:
- 8. a 9. třída ZŠ (+ odpovídající ročníky víceletých gymnázií)

ČASOVÁ NÁROČNOST:
- 45 minut

POMŮCKY:
- PC s internetovým připojením (http://www.moderni-dejiny.cz/)
- Dataprojektor
- Nakopírované pracovní listy
- Sešit a psací potřeby (žáci)

VYUČUJÍCÍ:
- předem se seznámí s dokumenty, pracovním listem
- předem si vyzkouší v podmínkách třídy, kde edukační situace bude realizována, zda je didaktická technika plně funkční

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Materiály v tomto souboru jsou určeny pouze pro vzdělávací účely.
Citujte zdroj. Neužívejte dílo komerčně.

- přistupuje k hodině na téma „Italská bojiště ve fotografiích Bohuslava Hály“ dostatečně teoreticky vybaven znalostmi o této historické problematice. Více k inspiraci **výběr z doporučené literatury.**[1]

ŽÁCI:
- samostatně (případně ve skupinách viz. oddíl „pomůcky“) věnují pozornost školnímu historickému prameni
- snaží se kriticky posuzovat informace, které ze školního historického pramene získávají
- vyvozují z obdržených informací závěry
- pokusí se rozpoznat možnosti vyřešení problémových úkolů, které sledování pramene provázejí
- formulují konkrétní řešení na zadané problémové situace
- jsou schopni svá stanoviska k analýze školního historického pramene dále prezentovat v diskusi
- využívají nabytých znalostí, dovedností a postojů během aktivního studia dalších aspektů probíraného učiva (tj. tematiky I. světové války)
- učí se vnímat další mediální sdělení jako možné zdroje historických informací

VYUČOVACÍ METODY:
- multimediální vyučování
- samostatná práce (případně skupinová práce dle podmínek, v kterých bude s obrazovými dokumenty pracováno)
- společný rozbor – řízená diskuse
- motivační shrnutí, které může být inspirací pro to, aby si žáci (menší skupiny žáků...) na základě nově představeného tématu samostatně připravili do následujících hodin přibližně desetiminutové referáty - prezentace[2], které se budou tematice dále věnovat.

[1] Z doporučené literatury: Josef Fučík, Marek Pavlík, *Sočská fronta 1915-1917 : průvodce po místech bojů vojáků z českých zemí:* (Julské Alpy - Banjšice - Kras - Přímoří), Praha : Elka Press 2008. Josef Fučík, *Soča (Isonzo) 1917*, Praha a Litomyšl: Paseka 1999. Jozef Vričan, *o zapadlých stopách českých vojáků: z Julských Alp k Jadranu*, Olomouc: Ondřej Havlík 2008.

[2] Z doporučených tematických okruhů pro referáty například uveďme: a) Spletitá role Itálie v průběhu I. světové války, b) Českoslovenští legionáři na italské frontě, c) Místa paměti, která v Itálii připomínají boje I. světové války

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Moderní dějiny do škol“, který je financován z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

STRUKTURA EDUKAČNÍ SITUACE:

a) **úvodní část hodiny:** (2 minuty)
- příchod vyučujícího, pozdrav, obvyklý zápis v třídní knize

b) **představení nového tématu**, burza dosavadních znalostí o válečné fotografii, motivace k práci s fotografií jako historickým pramenem: (5 minut)

Každý pozůstatek lidské činnosti, který podává důvěryhodnou informaci o minulosti člověka a společnosti, v které žil, lze využívat jako historický pramen. Ani fotografie v tomto nejsou žádnou výjimkou. První válkou, která byla fotografována, byla Krymská válka v letech 1853 až 1856. Od této doby se obrazová reportáž stala nedílnou součástí mediálních sdělení, jež informují o dění na světových bojištích.[3]

- dokončení úvodní části hodiny s tím, že jsou alespoň stručně žákům zmíněny (připomenuty) základní historické mezníky, jež se této historické problematiky týkají. (Například: vypuknutí I. světové války, vstup Itálie do války, vznik československých legií v Itálii, konec války na italské frontě).

c) **rozdání pracovního listu** (3 minuty)

d) rozbor školního historického pramene – fotografie
I. Vlastní foto Bohuslava Hály – motivační otázky (5 minut)
II. Jeden den v životě vojáka – stránka z deníku – skupinová práce s fotografiemi (15 minut)
III. Prezentace výsledků skupinové práce (13 minut)

e) **závěr – krátké shrnutí** – motivace k domácímu úkolu (2 minuty)

[3] http://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1le%C4%8Dn%C3%A1_fotografie

Materiály v tomto souboru jsou určeny pouze pro vzdělávací účely.
Citujte zdroj. Neužívejte dílo komerčně.

JEDEN DEN V ŽIVOTĚ VOJÁKA
PRACOVNÍ LIST ŽÁKOVSKÝ

Dobové fotografie nás seznamují se životem rakousko-uherské armády na italské frontě. Vybrané fotografie prezentují život v zákopech, nervózní čekání na bojovou akci, chvíle oddechu, starost lékařské služby o zdraví příslušníků armády, přesuny oddílů mezi jednotlivými pozicemi i některé zdánlivé banality každodenního života, jako je pohled na polní kuchyň. Bez zajímavosti nejsou ani drobné komentáře, kterými Bohuslav Hála opatřil některé z vlastních fotografií. Za pozornost rovněž stojí záběry poválečné, jež ukazují krajinu, v které ještě před několika málo lety probíhaly tvrdé boje.

FOTOGRAFIE JAKO HISTORICKÝ PRAMEN – ROZBOR:
1)

1) Kdo je na fotografii zachycen?
2) Jak mohl být člověk na obrázku starý?
3) Jaký dojem máte z výrazu tváře a postoje fotografovaného?
4) S jakými pocity asi tento člověk nastupoval do I. světové války?
5) Proč se asi rozhodl vzít na frontu fotoaparát?

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Moderní dějiny do škol“, který je financován z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR.
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

JEDEN DEN V ŽIVOTĚ VOJÁKA – STRÁNKA Z DENÍKU

Rozdělte se do pracovních skupin (min. 4 žáci – max. 6 žáků). Připravte si psací potřeby a papír. Na základě fotografií, které dostanete k dispozici, se pokuste rekonstruovat, jak probíhal „typický“ den vojáka rakousko-uherské armády na italské frontě. Co jste z fotografií přímo schopni vyčíst? Co se asi do záběru nevešlo? Proč autor fotografií vyfotil právě tuto událost? Pro „převyprávění“ jednoho dne vojáka zvolte formu deníku, kterému voják svěřuje své postřehy, zážitky a pocity. Představte obsah deníku také dalším skupinám.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
_pant občanské sdružení
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
Materiály v tomto souboru jsou určeny pouze pro vzdělávací účely.
Citujte zdroj. Neužívejte dílo komerčně.

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Moderní dějiny do škol“,
který je financován z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Materiály v tomto souboru jsou určeny pouze pro vzdělávací účely.
Citujte zdroj. Neužívejte dílo komerčně.

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Moderní dějiny do škol“,
který je financován z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1 (920). Kulomet v posici. (Gutw. 53)

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
_pant občanské sdružení
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Materiály v tomto souboru jsou určeny pouze pro vzdělávací účely.
Citujte zdroj. Neužívejte dílo komerčně.

(650). Na patrole (rep. z Vogelsga 44)

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Moderní dějiny do škol“, který je financován z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

POKRAČUJTE V PÁTRÁNÍ PO OSUDECH LIDÍ, KTEŘÍ PROŽILI OBDOBÍ VÁLEK .

Naleznete ve vaší rodině rovněž fotografie předka, který přímo zažil I. či II. světovou válku? Jaký byl jeho osud? Pokuste se rekonstruovat životní příběh příbuzného, do jehož života zasáhla válka.

Materiály v tomto souboru jsou určeny pouze pro vzdělávací účely.
Citujte zdroj. Neužívejte dílo komerčně.

STRÁNKA Z DENÍKU

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Moderní dějiny do škol“,
který je financován z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
_pant občanské sdružení
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
Materiály v tomto souboru jsou určeny pouze pro vzdělávací účely.
Citujte zdroj. Neužívejte dílo komerčně.